

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Z trenčianskej.

V 9-tom čísle «Krešťana» 4. marca 1911.

vyšlom rozpísal sa Kysučan «o hornotrenčianskej biede». Bohužiaľ, rozličných nedostatkov a biedy má dobrý náš ľud, vyše miery; príčiny smutného polohy nášho ľudu väzia čiastočne v samom ľudu našom, väčším dielom ale v iných, od ľudu nezávisiacich ťažkých okolnostiach. O týchto teraz neidem písať. «Kysučan» v hore spomenutom článku v súvislosti s biadou nášho ľudu spomína pomocné prostriedky na ulavenie tejto biedy v doline kysuckej podnes zavedené a tieto kritizuje.

Kolko bolo úprimnosti v interpellácii Haydina kys. novomestského ablegáta podanej na ministra orby o biede kysuckého a trenčianskeho ľudu; a kolko z nej pripočítano byť má na za-

slepenie očí sveta a hľadanie lacných zásluh, pred voličmi kysucko-varinského okresu, o tom veľú úsudok vynášať neni na čase; lebo však

všetkým nám je zo zkušnosti známo, že tieto liberálne a národnopracovné sluby počas volieb a pred voľbami sú len také mydlové bubliny, ktoré sa liščia, ale skoro puknú a ostáva z nich škaredá kapka mydlového kvasu. Predsa však vždy je lepšie, že pán Haydin o biede trenčianskeho a kysuckého ľudu na sneme vypráva, jako keď poveternomlynovú vojnu vedie proti kysuckým pánslavom, ktorých niet a darobnými tlachtaninami brániť vlast; bo biedy v trenčianskej je vždy dost, a na túto pozornosť smerodajných kruhov vládných vzbudíť je osožnejšie, jako Don Quichotské útoky činiť na buričov nejestvujúcich, ktorí nie vlast, ale len liberálne mandáty ohrožujú. Aj ohľadom posúdenia pp. no

Klaniame sa Tebe Kriste a požehnávame Ťa, bo svätým krížom Tvojim vykúpil si svet!

tárov a matrikárov dáme za pravdu «Kysučanovi», bo títo panáčkovia — česť malým výnimkám — tiež nestojá na výške svojho povolania; svojej zábave, svojmu vačku radi slúžia, za ľud ale, za všeobecné dobré bezzistne a zdarma ani krížom slamy nepreložia: pri voľbe tomu ohrozenému, nastrašenému ubohému voličovi otrčia zo sekery toporisko, lebo trochu srvátky, smätánku ale oni chutno vychlaptajú. Aj to málučko, čo komu jako psovi hodili, po voľbe desaťnásobne z neho zderú.

O ubohý ľudu môj kysucký! Takýchto máš priateľov; a na mnohých miestach aj tí, ktorí v prvom rade by mali pri boku ti stáť, lebo brániť, tvoje záujmy podporovať, lahostajne hľadia na teba jako zápasíš s fažkou borbou bied a útrap tvojich a s veľkou úlohou krvopotného života.

Do súvislosti však s falošným pretváraním liberálnych ablegátov a so zdieraním nesvedomitých notárov, prináša p. Kysučan v spomenutom článku «O hornotrenčianskej biede» aj jedon v Trenčianskej a susedných stoliciach *blahonosne a ku všeobecnému uspokojeniu vodcov účinkujúci*, od šľachetne smýšľajúcej, o blaho ľudu dbajúcej spoločnosti, vysoko vážený a s celou úprimnou uznalosťou sprevádzaný ústav, totižto s hornouhorskou ministerskou expositúrou so sídlom v Žiline. Toto je jedon jediný ústav celého horného vidieku, z ktorého ľud náš dobrú radu, dobré naučenie a dľa možnosti aj pomoc a podporu čerpá a berie; toto je jedon jediný ústav, ktorý ku každému, či jednotlivcom či obcám, s celou úprimnosťou a náklonnosťou sa približuje v záujmoch hmotných a zvláštne hospodárskych. Toto je ústav, z ktorého účinkovania politika a všetko pánske huncútstvo úplne je vytvorené. Tento ústav bývalý minister orby Ignác Darányi, o ktorom celá krajina vie a zná, že bol opravdovým otcem hospodárstva vlasti, na prosbu a žiadosť zvláštne našich ľudových ablegátov trenčianskych, za časov koalície, pre pomoc a ochranu nášho ľudu založil v Žiline pre trenčiansku, turčiansku, oravskú a liptovskú stolicu a tento ústav už od štyroch rokov, v opravdovom ľudochranom duchu blahej pamäti Eduarda Egána, účinkuje na pozdvihnutie poľnohospodárstva ľudu nášho a práve preto zasluhuje všetku úctu a

hoden je, aby od ľudu a vodcov jeho s dôverou bol sprevádzaný a nie snád z osobných alebo iných tajných príčin a s predpodujatosťou do falošného svetla postavený pred verejnosťou, jako to «Kysučan» činil v spomenutom článku. Bo myli sa veľmi, «Kysučan», keď sa nazdáva, že úlohou hornovideckej ministerskej expositúry je len to, aby počas biedy ľudu rozdávala darmo lebo za pol cenu, potravné články. My úlohy a cieľ ústavu tohoto ponímame z vyššieho ohľadu a zo stanoviska národnohospodárskeho, ktoré bližšie týka sa budúcnosti nášho ľudu a v každom ohľade je to najšľachetnejšie.

Ústav tento koná veľký kus sociálnej práce podpory a vývinu malého hospodárstva, obrany ľudu nášho, pred vykorisťovaním, úžerou: poskytovaním ľudu nášmu statočného a výnosného zamestnania skrze šírenie rozličných druhov domáceho priemyslu; privykávaním a poučovaním našich malých gazdov ku rozumnejšiemu a zdarnejšiemu gazdovaniu skrze zakladanie a udržiavanie vzorových hospodárstiev; šírením a zakladaním potravných a úverkových spolkov; hmotným napomáhaním našich malých gazdov a bránením ich záujmov pri komassaciách; podporovaním gazdov v dochovávaní domácich zvierat, dobytkárstva, hydínárstva; rozdávaním lebo sprostredkovaním dobrých a šľachetných druhov, sprostredkovaním pre našich malých hospodárov zo spoľahlivých prameňov, každého druhu semena; obranou proti nesvedomitým agentom skrz udržiavanie gazdovských strojární po obciach a sprostredkovanie hospodárskych strojov z dobrých fabrik za primeranú cenu — atď. atď., tak že neni jedneho odvetvia života, hospodárstva, potravy a úveru nášho ľudu, v ktorom by s celou ochotnosťou všetkým našim malým gazdom alebo gazdovským spolkom, ktorých už 38 sa v stolici trenčianskej založilo, u boku nestal s dobrou radou, s dobrou naukou a s dobrou pomocou ústav tento. Až potom nasleduje aj tá úloha, expositúry žilinskej, ktorú jej «Kysučan» v minulom čísle «Kresťana» na oči vyhadzuje, že v rámci svojho rozpočtu ročného, ku pomoci prispieva aj biede nášho ľudu sprostredkovaním potravných článkov, jako múky ryže, fazule, zemiakov, kukurice atď.

Keby p. «Kysučan» pred písaním článku bol pozrel ceny na veľkom trhu a na obyľnej

burse P
žilinske
dáva, j
napáda
nášho
legáti p
málo d
ústav,
ktoré o
tolko č
len toll
spravoč
statočn
ných.

Cer
trhoch

Zemiaky
Kukurice
Fazula
Ryža

Tie
jačmeň
nech s
semena
a podp
našemu
zbožie
semena
na sem
natej s
trhoch
centov
tu u k

A
že dat
čisté,
nou pl
hoda
spoľah
liaká
jeme
semena
výbor
žilinsk
vaggon
M
raz es
novi»,
posud

burse peštianskej, zaiste by nebol o expositúre žilinskej to písal, že potravné články dražšej dáva, jako sú na trhu, Áno, nech «Kysučan» napáda vládu a ministra, že na ulavenie biedy nášho ľudu, ktorú chvála Bohu aj liberálni ablegáti počínajú, bárs aj len jedným okom vidieť, málo dáva, málo činí; nech ale nenapáda ten ústav, ktorý dľa možnosti tých prostriedkov, ktoré od vlády obdržia, s celou ochotnosťou toľko činí, nakoľko mu peniaze stačia. Každý len toľko môže dať, koľko sám má. Preto není spravodlivo pred verejnosťou napádať, bez dostatočného základu, lebo z príčin ľahkomyselných.

Ceny potravných článkov na kysuckých trhoch sú:

Zemiaky	8 K.	expositúra nám zemiaky dáva po	5:50 K.
Kukurica	16 «	«	« kukuricu « « 12:50 «
Fazula	22 «	«	« fazulu « « 17:40 «
Ryža	28 «	«	« ryžu « « 22:— «

Tie od «Kysučana» tak vytýkané drahé ceny jačmeňa a ovsa, je pravda, sú privysoké, ale nech sa žiadon nemýli, jačmeň, ovos, datelinové semeno a lanové expositúra neudeluje na pomoc a podporu biedy, ale sprostredkuje nám, ku našemu vidieku primerané, tu akklimatizované zbožie jako dobré semeno, cieľom premenenia semena a nádejou lepšej úrody. A toto zbožie na semeno je výbornej jakosti, každé zrnko klíčnatej sily a jako takéto aj na peštianských trhoch má toľkú cenu, že ešte predsa 20 percentov lacnejšie nám prinde, ako keby sme ho tu u kupcov hľadali a kupovali.

A potom aj to pošušká p. «Kysučanovi», že datelinové semeno skrz znalcov preskúmané čisté, plombované, keď aj s tou istou cenou platíme jako vo sklepoch, či to není výhoda pre nás, keď z hodnoverného prameňa spoľahlivé semeno sa nám dostane, jako všeliaká lečba po kupcoch židovských. My tu sejeme ľanového semena veľké množstvo. Toto semeno z prameňa prveho z Ruska, kde je najvýbornejšie, dáva nám tá tak hanená expositúra žilinská za pol ceny; kolká to pmoc pri 2—3 vagonoch pre celú dolinu kysuckú!

Mal by som ešte mnoho napísať, ale druhý raz ešte viacej dôvodami dokážem p. «Kysučanovi», že ústav všetkej úcty hodný bezzákladne posudzoval, s ktorým činom zlú službu činí

tomu ľudu, ktorý článkom svojim chcel brániť. Za pravdu sa nehanbíme, pravdu bráňme a šlahajme len krivdu, nespravodlivosť, podlosť a iné ľud hubiace neresti.

Pravdomluvný.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

O shromaždeniach Katolíckej Ľudovej Jednoty v slovenských krajoch najnovšie vydržiavaných podávame nasledujúce krátke zprávy:

Čermany (Csermend, nitr. stol.) Velebný p. farár Konštant Kniha, miestny správca Jednoty 19. februára vydržiaval tohoročné prvé shromaždenie, ktoré prítomných v ich vyprobovanom duchu kresťanskom značne potvrdilo.

Mikszátfalva (Sklabonya nógr. st.) Utvorenie Jednoty v shromaždení 22. februára vydržiavanom. Jednotu vysvetlovali horlivý dekan-farár Ludvik Laczkó a tajomník zo strediska Augustin Gramantik. Za členov prihlásilo sa 46 veriacich. Pevné výhlady sú ale, že ešte viaceri vstúpia do Jednoty.

Kékkő (nógrád. st.) V shromaždení 23. februára vydržiavanom tajomník zo strediska Augustin Gramantik držal prednášku o prenasledovaní katolíkov a o cieľoch Jednoty. Do utvorenej Jednoty vstúpilo hneď 110 veriacich a za miestneho správcu jednohlasne vyvolený bol horlivý farár dr. Zigmund Ghimessy.

Čimchova (oravská stol.) Utvorujúcemu shromaždeniu 24. februára vydržiavanému predsedal horlivý farár Georg Bajcsy a tajomník zo strediska Ján Bartos vysvetloval Jednotu, do ktorej vstúpilo hneď 36 členov.

Uste a Osada (orav. stol.) Dňa 25. februára vydržiavané tu byly shromaždenia, v ktorých rečnili horlivý miestny farár Peter Hanulya a tajomníka zo strediska Ján Bartos, do Jednoty vstúpilo 48 členov.

Trstena. Krásne shromaždenie vydržiavané 26. februára. Početne navštívené shromaždenie oduševňujúcou rečou zahájil horlivý miestny farár Štefan Zaják a Jednotu vysvetloval tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov dalo sa zapísať 135 veriacich. Na shromaždení súčasťnili sa: Ludvik Potocký gvardián františkánov, Lambert Kovarik kaplán, Karol Doffay kantor, starší

Štefan Pányik podnotár, Štefan Veres rychtár, starší Ludvik Lepáček, mladší Štefan Pányik, Jozef Panek, Jozef Gassay, Ondrej Lucky, Alois Schifferdecker, Štefan Schultz a mnohí iní poprední gazdovia.

Poprád (spiš. st.) Miestna organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty účtovné ročné shromaždenie, za predsedníctva praepošta, dekana horlivého miestneho farára Georga Andreidesz vydržovala 26. februára. Po účtovaní rečnili: Jozef Koronai o kat. tlačí a o Jednote Michal Szabó administrátor felčanský. Organizácia Jednoty má tu posial 200 členov a je nádej, že sa tento počet najbližšie značne rozmnoží.

Turdossin a Krásnahorka. V týchto obciach vydržované bolo shromaždenie 27. februára. Oduševňujúce reči povedali horlivý farár Jozef Zostyák a tajomník zo Stredišťa Ján Bartos. Do Jednoty vstúpilo 77 veriacich.

Frics (šáriš. st.) Horliví katolíci obce a čitatelia «Krestana» utvorili Katolícku Jednotu a za miestneho správcu vyvolili občana Ondreja Takács. Nech žijú!

(Pokračovanie nasleduje.)

Novšie farchy malého ľudu.

Domácnosť jednotlivcov podobá sa domácnosti krajinskej. Oblahčenie farchy krajinskej znamená oblahčenie farchy jednotlivcov.

My nachádzame sa v tom nešťastnom položení, že o oblahčení verejnej farchy krajinskej ani len hovoriť nemôžeme. O farchách ale, aké uvalené sú na široké vrstvy jednotlivcov, tiež nemôžeme povedať, že by sa boly umenšily, ba práve naopak, s každým rokom sú väčšie a väčšie. Pri tom najviacej poľutovania hodné je to, že akékoľvek nové farchy vymyslí vláda, tie v prvom rade uvalujú na tú triedu našich občanov, ktorá pod hroznými farchami už aj posial ťažko stoná a skoro celkom klesá, ktorá ale obetami dane a krve najviacej prispieva k udržaniu krajiny. Toto sú naši malí gazdovia a priemyselníci. Na túto triedu krajinského obyvateľstva terajšia vláda zamýšľa zas uvaliť nové farchy. Ako čo by táto ubohá trieda prekliata bola, každý kto chce uviesť nové dane, hodí svoje pažravé oko na túto triedu, aby z nej čo možno najviacej vyprešovať mohol.

Terajšia liberálna vláda strojí sa do života oviesť zas jedon nový zákon, dla ktorého poplatky od majetku zdvihnuté majú byť o 30—40 percentov. Keď teda gazda kúpi alebo predá pozemok, obťažia ho poplatkami, či pri tom záväžok (smluvu) urobil písomne alebo len ústne. Burziáni a millionári na stá a stá tisíce robia záväzky (smluvy), neplatia ani haliera poplatkov, nech len pri tom s krvavým potom malých gazdov, tým ľahšie gšeftujú. Ba nielen že od ich gšeftov neplatia žiadne poplatky, lež ešte ani daň od nich nežiadajú.

Malý priemysel, roľníctvo, sotva že dýchajú pod hroznými farchami a práve preto aj upádajú, vychádzajú na mizinu a pri veľkom počte všemožne podporovaných millionárov vynímajú sa ako opustené, odsotené siroty štátu. V liberálnych kruhoch nikto nechce slyšať hlas utlačených malých priemyselníkov a roľníkov, aby sa ani ponosovať nevedeli obkladu ich farchami, tak že ani ústa otvoríť a zubami škripať nevládu.

Zákonný návrh na zdvihnutie pozemkových poplatkov je už hotová. A nielen že je hotový, lež ešte behom tohoto roku zamýšľajú ho do života uviesť, aby chudobnému ľudu zadováženie si majetku oblažiť a prekaziť mohli. Bude toto nový prostriedok, ktorým ľud zas nemilosrdne hnať budú do Ameriky. Zvedaví sme, či pri pojednávaní tohoto návrhu v krajinskom sneme páni vyslancovia, zvlášte liberálnej strany národnej práce, prejavia k ľudu len trochu lásky, ktorá ohradzoval sa bude proti tomuto návrhu, aby ľud zachovali svojej vlasti.

Nepriateli ale krajinu udržujúcej triedy malých hospodárov a malých priemyselníkov neni sú ešte spokojní s touto novou farchou a na plecía gazdov uvaliť chcú ešte iné dane.

Zamýšľajú do života uviesť nový daňový kataster, ktorý daň pozemkovú zdvihnúť má o 3—4 procenty. Terajšia liberálna vláda, ponevác mnoho stovila na volby, potrebuje peňaze a tieto svojou krvou vypotiť musí chudobnejšia trieda. O zavedení do života postupnej dane, ani sa nesníva liberálnej vláde.

Statočná politika vlády z koalície utvorenej na žiadosť a urgovanie našej krestanskej ľudovej strany vyniesla zákon o postupnej dani. Prvá národná práca ale terajšej liberálnej vlády

bola tá, že tento ľudu osožný zákon vyzdvihla a do života neuviedla.

Politika terajšej liberálnej vlády záleží teda v tom, že ona to, čo je ľudu dobré a osožné, hatí a prekáža, to ale, čo je ľudu zlé a škodlivé aj s násilensvom prevádza. Kedy že už hroznej, neznesiteľnej farchy verejnej oslobodené budú najmä tie triedy obyvateľstva, ktoré daňou a krvou itak udržujú krajinu! Triedu túto oslobodiť treba a to čím skorej, preto aj kresťanská ľudová strana žiada a s celým dôrazom žiadať bude vždy spravodlivé vyrúbenie daní.

Ján Bartos.

Človek, stav manželský, deti a familia.

Napísal: Dr. Štefan Krajcsovic.

III. Človek.

Človek má teda nesmrteľnú dušu. Od Boha ju má. Ten ju vdychol do neho. A prečo má človek tú dušu a prečo je ona nesmrteľná? Na to odpovedá nám sv. Augustin, keď praví: «Pre Teba samého stvoril si nás, o Bože, a nespokojná je duša naša, kým sa v Tebe neuspokojí!» Teda dušu máme a nesmrteľnú ju máme, aby sme do nej Boha prijali a s Bohom na veky žiť mohli. Boh totižto v láske svojej chce sa s človekom spojiť, chce mu večnú radosť udeliť. Na toto ale telo není dostatočné. Je ono prach a popol, je slabé a konečné. Preto dal Boh človekovi dušu, ktorá nezahynie a nemre, aby jeho veľká láska na veky s človekom prebývať mohla. Pravda, dvaja dobrí priatelia keď sa sojdú, nevedia sa rozlúčiť. Vždy by chceli spolu byť. Tak aj Boh vždy chce byť s človekom a preto mu dal dušu, v ktorej ako v tabernakulume ustavične prebýva, keď človek zadrží prikázanie jeho. A preto povedal aj Kristus Pán: «Kto ma miluje a moje slová zachováva, toho miluje aj Otec môj a k nemu prídeme a u neho prebývať budeme». (Sv. Ján 14, 24.) Človek teda nie pre svet, nie pre zem, peňazie, jedenie a pitie je stvorený. Na to stvorené sú len zvieratá. Človek stvorený je pre Boha a preto nesmie zarývať sa do zeme jako červík. On musí byť taký, jako šíp ružový. Šíp ružový zasadený je do zeme. Tam púšťa

korene a zo zeme berie potravu. Ale neostane v zemi. Vyzdvihne sa nad zem, hore v čistom povetří rozprestrie korunu a urodí ruže svoje. Tak má byť aj človek. Aj ten žije na zemi, aj tomu zem dáva potravu. Preto ale nesmie ostať pri zemi. Musí pozdvihnúť hlavu a srdce svoje k nebesiam a musí v čistom a bohabojnom živote prinášať ovocie života večného. Mnoho pozemkov, peňazí, mnoho šiat, krása a nádhera posial nikoho nespasily. Čisté srdce ale a láska k Bohu ešte nikoho nezklamaly.

Človek teda stvorený je pre Boha a život večný. Tam má on pospiechať. Sám ale by poblúdil. Jeho nepriatelia, zlý duch, jeho telo a zkažený svet by ho na zlú cestu priviedly. Preto Boh dal mu spoločníka, ktorý ho na tú dlhú cestu odprovadí. A tento spoločník je Cirkev svätá a jej viera. Bez tejto človek ani pohnuť by sa nemohol, priam tak, jako mladý Tobiáš ani krok nevedel urobiť bez Azariáša, spoločníka svojho, ktorý nebol iný, jak anjel Pána. A preto viera je človekovi neomylnne potrebná. Práve tak, jako povetrie. Bez povetria človek by sa zadusil, podobne aj bez viery na vnivoč by vyšla duša človeka. Viera ho spasí, viera a zadržanie jej svätých príkazov činí ho vznešeným. Pravda je ale aj to, že ktorý človek nemá viery, ten je horší ako zviera a podobným stane sa tomu zlému duchu. Keď Leonardo da Vinci, chýrečný taliansky maliar maloval «Poslednú večeru», ktorý obraz každý zná, najprv vymaloval postavy dvanásť apoštolov a telo Krista. Hlavu Krista nevymaloval. Nemohol totižto najst tak krásnu ľudskú tvár, z ktorej by bol mohol malovať tvár Kristovu. Jedonkrát išiel do kostola a tam videl jedného mládenca, ktorý mal takú peknú tvár, že si hneď myslel, tento bude dobrý, aby som z neho zmaloval tvár Spasiteľa. Mladík to dovolil a tak krásna tvár jeho slúžila za tvár Ježiša. Prešlo viac rokov. Maliar zas chcel jedon obraz malovať, totižto ten, jako pokúša satan Ježiša na poušti. Všetko bolo hotové, len tvár diabla chýbala. Maliar opravde zas nemohol najst človeka, ktorý by mal takú ošklivú a zloštnú tvár, že by sa z nej tvár diabla mohla zmalovať. Dlho hľadal takého človeka a naraz ho našiel. Išiel totižto do susedneho mesta, a hľa, tu zbadá v járku ležať jedoného žobračka. Bol on strašný.

Oči mu divo behaly v jamkách a sypal sa mu z nich pekelný plameň. Ústa sa mu ustavične oškľivo vycerovaly. Bolo to, ako by ozaj sám diabol bol odpočíval v tom járku. Maliar potešil sa tomuto nálezu, vzal so sebou žobráka a z tváre jeho začal malovať tvár satanáša. Ako sa mu ale priziera, naraz vykrikne:

— Pre Boha, človeče čo sa s tebou stalo? Veď si ty ten istý, z ktorého pred niekoľko rokami maloval som tvár Ježiša? Čo sa stalo, že si sa natoľko premenil, že včul súci si, aby som z teba zmaloval diabla?

Na tieto slová žobrák uznal, že on je to, o ktorom maliar hovorí. A tu porozprával, že sa stal neveriacim, že len pil a žil náruživosť svojím, že lumpoval cez cele noci a od toho zošpatnila mu tvár natoľko, že včul vyzerá ako sám diabol.

Ejhla, teda natoľko vychádza človek bez viery! Viera ho činí pekným a pozdvihne ho až k samému Bohu. Keď ale ztratí vieru a žije len svetom a zlým náklonnosť svojím, uponíži sa až k zemi, až k blatu a stane sa diablom. Toto je neodškripiteľná pravda a preto každý človek musí mať vieru. Nuž ale ako dvakrát dve len štyri môžu byť, tak isté je, že aj viera len jedna môže byť pravá. A táto viera je tá, ktorú sám Syn boží doniesol na svet, to jest viera katolícka.

Viera katolícka je viera Kristova a preto človek všetko to, čo mu viera jeho praví a prednáša, s takou ochotnosťou a láskou má prijať, ako by mu to sám Kristus Pán povedal a prednášal. Slová Kristové nedajú sa zatajiť, Kristus Pán ale toto povedal: «Kto vás slyší, mňa slyší, a kto vás potupuje, mňa potupuje.» (Sv. Luk. 10, 16.) Vieru Kristovu ale ochraňuje a pokoleniu ľudskému ohlasuje cirkev svätá. A preto človek poslúchať má Cirkev svätú, to jest zachovávať má, čo mu predstavení duchovní, to jest rímsky Otec a biskupi skrze kňazov kážu a nakladajú. A táto jeho poslušnosť ku Cirkve zakladá sa na slovách Kristových, ktorý pravil: «Kto neslyší (neposlúcha) Cirkev, nech ťi je jako pohan alebo publikán.» (Sv. Math. 18, 17.) Čo Cirkev káže, to káže Kristus, čo Cirkev zabraňuje, to zabraňuje Kristus, Bárs čo hovoria teda zlí ľudia, bárs jako klame nás svet, to predsa vždy ostane pravdou, že čo Cirkev hovorí, to

jako by Kristus hovoril a preto čo Cirkev káže, to priam tak musíme zachovávať, jako by nám to sám Spasiteľ povedal, Krásne vyjádriť túto našu vieru istý francúzsky mudrc, ktorý povedal: «Kristus na dvoch miestach je tu prítomný: na oltári pod spôsobom chleba a tam nemluví nič; a v Ríme, a tam už mlúvi skrze pápeža, to jest skrze rímskeho otca.» Keď ale skrze rímskeho Otca sám Kristus mlúvi ku nám, tedy pozrime a slyšme. čo myslí ten rímsky Otec a s nim Cirkev svätá o stave manželskom. Potrebné nám je to vedieť, ponevác v našich časoch nielen nektorí ľudia, lež aj štáty zlé vynaučovanie dávajú o stave manželskom.

Slyšme teda, čo je vynaučovanie cirkevné a tak vynaučovanie Kristove o stave manželskom!

(Pokračovanie nasleduje.)

Osvedčenie.

Pán redaktor Filberger v 8. čísle jeho novín «Obzor» zvaných, otvorený list písal brezanskému pánu farárovi Ignácovi Lukácsovi. Ponevác pán Filberger v tomto liste spomína «Kresťana» a spolu aj mňa, s tým ho chcem poctiť, že mu na jeho výbuchy nasledujúcu odpoveď dávam:

Za prvé upozorňujem pána Filbergera, aby on jeho «Ohzor» k našemu «Kresťanu» nikdy neporovnával. Každý sľotočný človek totiž, ktorý oboje noviny tieto číta, veľmi dobre vie, ak veľký rozdiel panuje medzi «Obzorom» a «Kresťanom». Aj to vie celý svet, že «Obzor» sú noviny subvenciované, vydržiavané, musia teda tak písať, ako im kážu ťi, čo ich vydržiavajú. Redaktor «Obzora» ďalej, ako slúžny v úrade postavený nemôže veru chudobu a ľud brániť. Čo ale týka sa prehánania chudobného ľudu, ako to v Prievidzi dokázal, v tom je veľký majster.

«Kresťan» nikdy nenapádal pána Lojza Rudnayho, lež bránil, bráni a brániť bude kresťanskú ľudovú stranu, ľudových kňazov a ľudákov proti bezzákladným a hnusným nápadom pána Lojza Rudnayho. V tomto ohľade spomenem len nasledovne: Pán Lojzo Rudnay o kresťanskej ľudovej strane takto písal: «Ľudová strana a ľudáci na mňa hnojovnicu plujú.» Je to snád po kresťansky, keď pán Lojzo Rudnay takto píše?

O mne zas pán Filberger píše v jeho «Obzore», že pán farár hlasoval na mäsiarskeho tovaryša a nie na hodného kňaza. Či je pán Lojzo Rudnay hodný kňaz, to pán Filberger, ako známy slobodný murár (freimaurer) neni povolaný posúdiť. Nad tým spravodlivo rozhodnúť môže len kompetentná cirkevná vrchnosť pána Lojza Rudnayho.

Že som ja bol mäsiarsky tovaryš, ako to pán Filberger píše, to neni nič znevažujúceho a nečestného a ja som to aj nikdy netajil. Pán Filberger a pán Lojzo Rudnay mi to zaiste len z hnusnej závidosti vyhadzujú na oči, bo im je ľúto, že ja ako taký všestranne, nielen u ľudu, lež aj medzi intelligenciou väčšej úcty a popularity som účastný ako oni. Je to pravda zriedkavá vec, že ja ako človek jednoduchého občianskeho zamestnania, dôverou ľudu stal som sa ablegátom, keď pán Filberger ako redaktor a spolu hlavný slúžny nikdy nemôže byť ministrom a neni výhladov na to, že by sa svet dakedy natoľko prevrátil, aby za biskupa vymenovaný mohol byť hodný kňaz Lojzo Rudnay.

Píše konečne «Obzor», že som ja nehodný ablegátsky kandidát. Na to len to musím povedať, že počas mojho ablegátstva nikto ma toľko nevychvaloval ako «Obzor». Musím ale poznamenať, že som ja nikdy nič nedal na chvály a oslavovania v Obzore uverejnené. Či som ja bol hodný kandidát alebo ablegát, to zas nie hlavný slúžny a redaktor pán Filberger povolaný je posúdiť, lež jedine volebný okres prievidský, kresťanského presvedčenia ľud a moji dobrí priatelia.

Ku koncu ešte len toľko poznamenávam, že hodný kňaz pán Lojzo Rudnay, taktiež i hlavný slúžny a redaktor pán Filberger môžu o mne bárskoľko otvorených listov a článkov písať a uverejniť, kým ma Boh a moj dobrý ľud neopustí, zatiaľ ich surové grobianstva ani najmenej mi škodíť nemôžu.

V Prievidzi, dňa 22. februára 1911.

Koloman Brestyenzsky.

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**

Naša budúcnosť.

«Naša budúcnosť natoľko je tmavá a neistá, že prehreší sa ten, ktorý neháji ústavu našej krajiny pred najmenšou urážkou.»

Takto vyslovil sa bývalý minister gróf Julius Andrassy v krajinskom sneme.

Andrassy neni prvý, ktorý obáva sa o budúcnosť Uhorska. Mnohí politikovia predpovedajú že Uhorsko na vnivoč vynde, zvlášte preto že smerodajné kruhy neraz, ba často šliapu zákony a týmto urážajú a v posmech uvádzajú krajinskú ústavu, ktorú však, počnúc od ministrov a zákonodarcov, až do posledného želiara ctiť by mal každý človek, ktorý nazýva sa uhorským občanom. Na vnivoč vynde Uhorsko aj následkom planého hospodárenia vlád liberálnych. Vlády jednostajne zväčšujú farchy občanov a vyhovejú každej žiadosti vojenských vrchností, ktoré nehľadia na chudobu a na drahotu, ktorým ani najmenej nezáleží na budúcnosti krajiny a ktoré iba jednu žiadosť majú, upevniť vojsko, ktoré preto stojí v zbrani, aby strielalo tých, ktorí mu neublížili. Na vnivoč príde Uhorsko pre planú administráciu stoličnú. Vieme dobre, že v stoličných úradoch sedia zkrachovaní zemania. Potomkovia tej triedy, ktorá nikdy nepracovala a ktorá navyknutá bola, aby sa jej ľud koril a nemo znášal urážky surových a neludských bašov stoličných.

Poznáme týchto pánov najmä z volieb. Tam oni ukazujú ako nenávidia ľud a ako nemilosrdne vystavujú ho potupe, prehánaniu, pokutám, ba neraz bodákom žandárskym. Nuž a ako že vyzerá tá práca, ktorú konajú títo zpuhnelí páni? O tom radnej nehovorme. Vieme akí sú oni usilovní úradníci!

Na vnivoč vynde krajina pre zlé zákony. Naporad vynášajú nové a nové zákony, ačpráve život praktický dokazuje, že zákony tie nič nestoja. Ľud naporad srážku má s nimi, čo potom k súdu vede.

Najmä ale to ohrozuje ústavu našej krajiny a to nás naplňuje obavami pre našu budúcnosť, že vláda sama neraz uráža ústavu a zákon. Pamätajme sa na voľby krajinské. Je to sloboda? Je to zákonnosť, čo sa vtedy deje po krajine? Ministri sami dopúšťajú sa nezákonnosti aby sohnali mohli väčšinu, ktorá služobnícku

poddanosť prejavuje Rakúsku, akožto vykorisťovateľovi Uhorska. V čas voľby všetko je dovolené pánom, ktorých do pohybu vžene vláda, aby «zvífaziť» mohla.

Veď voľby majú dokázať, akú máme slobodu a ústavu! Nuž a čo dokazujú? Dokazujú to, že slobodu má volebný predseda len vtedy, keď je liberál a volič, keď hlasuje na vládneho kandidáta.

Riaditelia takýchto špinavých volieb nemyslia na to, že surovosťou, neludskosťou a nespravodlivosťou, ktorých sa dopúšťajú, koľko škodia krajine a aké city vzbudzujú v ľudu až do krve urazenom. Áno, ľud to hovorí, keď páni nectia zákon, ani my ho nemusíme ctíť. Po tomto nech sa nečuduje nikto, že ľud nectí v sebe lásku ku svojej vlasti a nectí si vrchnosti.

Obávať sa musíme pre našu budúcnosť, že kresťanstvo, ktoré udržalo krajinu v tých najbúrlivejších dobách, vystavené bude nápadom a že zväčšuje sa moc, vláda a vplyv židovstva. Liberáli začali boj proti kresťanstvu a boj tento s tým zakončia, že utlačia a ožobráčia cirkev katolícku. Liberáli pomohli židom k bohatstvu a k moci. A beda tej krajine, v ktorej kmen cudzí a lúpežnícky dostane do rúk nadvládu.

S grófom Juliusom Andrassy aj my sa obávame o budúcnosť krajiny a voláme úzkostlivo, čo bude z nás, jestli nespojíme svoje sily k udržaniu Uhorska, akožto vlasti našej. Veď krajinu našu pred konečným úpadkom nič iné nezachráni, ako kresťanstvo!

O. H.

POLITICKE CHYRY.

K politickému rozpoloženiu.

Štefan Rakovszky skutočný vnútorný tajný radca a krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany v zasadnutí krajinského snemu 6. marca všestrannú pozornosť vzbudil rečou, ktorú povedal pri pojednávaní 5. paragrafu zákonného návrhu o predĺžení privilegia spoločnej banky. V reči jeho vyzdvihol, že o tomto paragrafe už i z tej príčiny povedať musel svoju mienku, aby ľudia mylne nemysleli že kresťanská ľudová strana stotožňuje sa s tými chybami, ktoré obsažené sú v tomto paragrafe. Celý tento pa-

ragraf je celkom zbytočný, uznať to prinútený bol i sám finančný minister. Tento paragraf je len na to dobrý, aby celý zákonný návrh i tí neprijali, ktorí by ho ináč boli prijali.

Zvestný piaty paragraf tento ostatne prijali v snemovom zasadnutí 7. marca a o niekoľko dni prijme liberálna väčšina i celý zákonný návrh o spoločnej banke. Veď celá národná práca liberálnej strany pozostáva len z odhlasovania a prijatia všetkých návrhov, ktoré snemu predstiera vláda.

O zahraničnom ministrovi.

Zahranický minister gróf Aehrenthal po zaklúčení delegácie strojí sa na prázdniny odcestovať na dva mesiace. Zastupiteľom jeho má byť gróf Pallavicini.

O delegáciach.

Uhorské delegácie v sobotu 4. marca zakončili svoju prácu. Na záverečnom zasadnutí spoločný minister barón Burian z poverenia jeho veličenstva vyslovil delegátom najvyššie uznanie a vďaku za ich usilovné účinkovanie.

BESEDNICA.

Hodiny.

Do zvláštnej pozornosti odporúčam rodičom a krstným rodičom, aby pri svätom krste svojim deťom nikdy nedávali dve krstné mená. Najprv preto, lebo jedno krstné meno je celkom dosť jednému človekovi (jestli je patričný len nie Španielom.) Po druhé preto, lebo dve mená vedú ku vysťahovaniu sa a po tretie lebo to stojí peniaze.

Môj mladší syn dostal meno Albert Ondrej. Ponevác sa mne ale Albert nepáčil a mojej žene Ondrej už v prvých dňoch vypukol rodinný nesvár, že ako ho máme menovať, čo konečne po uplynutí časov tak bolo riešené, že sa dve mená v každodennom upotrebení vyleštily na tretie a tak voláko volali sme ho Bebko.

Rástlo, rástlo to dieťa ako konope a vediať, že ono má dve mená a staršie len jedno, už sa aj vopred za väčšieho pána považoval a následkom tejto svojej poprednosti popreryval nám celý dom. Ponevác decko

bolo veľmi milé, základne sme sa sdržiavali každého obmedzovania a to tým viac, lebo sa ukazovalo veľmi citlivým. Jeho malé srdce sa roztopilo, keď sme len

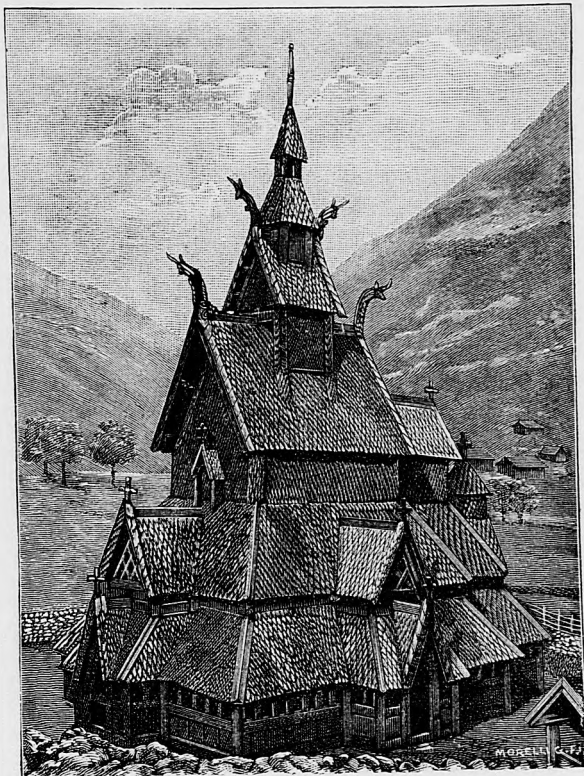
páry» už hlasne plakal. (Teda ho volakto predsa len oplakával).

V deň jeho narodenia, na Vianoce, v deň Alberta

Z ĎALEKÉHO SVETA.

Švédsko a Norvésko. V týchto dvoch krajinách, pretože ležia v severnej Európe, je veľmi krutá zima. Obyvatelia týchto krajín sú prívetiví a pracovití.

Horný obraz predstavuje nám norvégskeho lovca na zvieratá cennej kožušiny. — Pozoruhodný je norvégsky kostol, zvlášte následkom jeho zriedkavej stavby.

Dva obrázky z doľa predstavujú nám švédskych mladoženiek a manželov v národnom kroji.

trochu prísnejšie hovorili k nemu. Kolikoráz som sa produkoval pred hosťami povedať akoby so vzdychom: «Chudiak Julius Szapáry! Ach, chudiak Julius Szapáry!» (Vtedy bol padnul) na čo sa mu pomaly zarosily jeho oči orechovej farvy a pri trefom «Chudiak Julius Sza-

dostával dary, malé trúbky, drevených koňov, rapotačky kravy, voly a vojakov, v týchto bol nenasytný. Pozdejšie prišiel rad na lopty, na vozíky a rozličné flinty, ale teraz vo svojej nenasytnosti už to žiadal, aby aj deň Ondreja bol zadržaný. Nuž poručeno Bohu, deň On-

dreja som tiež vriadil medzi rodinné sviatky. Malý tyran iné ani nerobil, len pozeral výklady obchodov a aby som ja uhádol, že čo si odtiaľ vybral, v tom mi istou diplomaciou a jemnými narážkami bol na pomoci. Z tohoto potom to nasledovala, že všetko dostal pred časom, keď tomu ešte nevedel vziať osov, dotedy to zunoval a netešil sa ničomu.

Jeden poriadny professor chodieval ku mne vtedy, dohovárať mi, že s tým chlapcom dobre nerobím. Každé žiadosti dieťaťa neslobodno vyhovieť, lebo navykne na to. A veru po otcovi nasleduje život, a ten není taký blázon, aby všetko vykúzlil z výkladov, čo sa volakomu zapáči. Takýto rozmazaný chlapík potom nevie prenášať život. Odtiaľto je tých veľa samovrážd atď.

Tejto reči profesora som sa zľakol. Veru to môže byť pravda. A zaumienil som si, že budem ináč robiť! Len na tom som ešte premýšľal, že ako.

Bolo práve v lete, blížily sa narodeniny Bebkové a matka pošeptala mi v jedno rano, žeby chcel dostať hodinky.

— Aké hodinky?

— Že vraj strieborné, na ktorých rúčka osobite ukazuje minúty.

Hm, no. Veď uvidíme

V jeden pekný letný deň, keď som prišiel domov z môjho obvyklého zamestnania a zapálil som si v pracovni pri otvorenom obloku, cez ktorý sa chladné, balzamové povetrie valilo z Jozefovej okružnej cesty, odrazu mi moja manželka pošepká:

— Nuž, čo je s chlapcovými hodinkami?

Hí, na moju pravdu! Takmer som zabudol na ne. Pravda, pravda, dnes má narodeniny. Hádám, vari čaká tie hodinky?

— A ešte ako! Na ihlách sedí vo svojej izbe.

— Nuž teda, nech príde dnu!

O malú chvíľu vnišiel, na tvári mu bolo možno vidieť nemú, slávnostnú dojatosť, kdežto oči mu sledily po izbe a po všetkých predmetoch, ako malá jašterica.

— Poď sem ku obloku, srdiečko moje!

— Tu som, otecko.

— Poobzeraj sa teraz po ulici a povedz mi, že koľko je hodín.

Dieťa chcelo zabehnuť do susednej izby pozrieť tam klepajúce veľké stenové hodiny.

— Hohó! Nie tak synku. Odtiaľto cez oblok z výjavov a znakov, ktoré sa na ulici zjavujú, ustáľ presný čas.

— Jaj, to nemožno — zarazil sa chlapec.

— Ej horký nie. Nuž prizrime že sa, čo sa tam von robí. Jeden vojenský sluha nesie obed v porcellánových nádobkách, ktoré sú jedna na druhú poukladané, svojmu dôstojníkovi. Toto toľko znamená, že dvanásť hodín už minulo. Toto je prvé, na čo sa môžeš opierať. Teraz sa už trochu nachýľ von; či medzi oleandrmi kaviarne na rohu sú už páni, ktorí pijú kávu? Tak? Ešte ich není tam? Teda zase máme jeden sme-

rodajný bod. že ešte není jedna hodina, lebo Iudia z vonkajšieho predmestia okolo jednej hodiny už zvykli piť kávu. Možno teda držať za isté že sme medzi dvanástou a jednou hodinou.

Chlapčisko vyvalil oči, tak, ako sa malá mačka díva, keď stará mačka prvý raz chytá pred ňou myši.

— Ale teraz už poďme ďalej, ty malý hlavko, lebo toto není dosť, my potrebujeme, aby nám pestrosť ulice ukázala jednu presnú, aby som povedal, chronometrovú hodinu. Či ti nenapadne to malé dievča pod pazuchou s taškou na knihy?

— Áno, otecko, pozerá si výklad knihkupectva...

— No áno. Tá malá fruška ide z dievčenskej školy v Szentkirályi-ulici so svojimi kamaratkami. Povedzme, že sa prednáška skončila dvoma minútami po dvanásť hodine, veznime k tomu dištanciu od školy potiaľto, potom aj to, že dievčatko postáva pred cukrárnami a obchodami na všeliaké cifry, čo môže učiniť dohromady pätnásť minút; teraz je teda celkom iste dvanásť hodín a sedemnášť minút. Ak neveríš, prebehni do druhej izby a pozri.

Zadychčaný príbehol nazpäť.

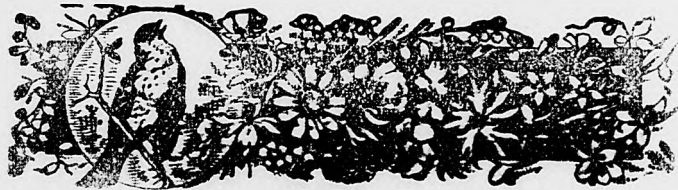
— Práve toľko, otecko — zvolal — štvrť aj dve minúty.

— No vidíš, ty svrčok — riekol som víťazoslávne.

— Vidím, otecko, ale na čo to bolo, keď sme i tak mohli pozrieť.

— Nuž nato to bolo, že si ty na tvoje narodeniny žiadal jedny strieborné hodinky a ja som ňa teraz obdaroval takými duševnými hodinkami, ktoré sú aj nad zlaté vzácnejšie, poukázuc na ten neomylný spôsob, ktorým čas bárskeď budeš môcť vedieť. A takéto hodiny sa nikdy nepokazia, ani ich naprávať netreba, ani nafahovať...

Chlapec dosť kyslú tvár spravil ku týmto hodinkám novej konštrukcie (ktoré, keď bude Juristom ani do založne nebude môcť zaniest) — ale ctený čitateľu, ak sa smiem úfať, vďačne ich prijmeš odo mňa.

CHYRNÍK.

Odchod kráľa z Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ po takmer jednomesačnom tunajšom pobyte v sobotu 4. marca popoludní odcestoval z Budapešti do Viedne. Všetky ulice, ktorými sa jeho veličenstvo viezol z budinského hradu na západné nádražie, boly naplnene množstvom obecnstva. Na námestí sv. Georga v Budíne 27-ročná Terezia Fehér dohyntova jeho veličenstva hodila prosbu. To isté urobil na Albrechtovej ceste

aj bývalý vojenský muzikant Jozef Kalló. Policia obidvoch odvieďa na okresný kapitanáf, ale keď sa legitimovali, obidvoch pustili na slobodu.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Osvietený pán biskup dr. Medard Kohl v sprievode opáta, budinského farára Antona Nemes a notára sv. Stolice Belu Haliczkyho 7. marca z Rímu vrátil sa do Budapešti. — Jozef Škarda všestranne poctivo známy praepošt-farár šastinsky s koncom februára umrel náhlou smrťou. O. V. D. M. P.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 25. februára slečnu Ervinu, dcéru kapitúlskeho fiškála Karola Hevessy, v biskupskej kaplnke s oslobodil s pravotárom dr. Juliusom Pollák a dojímavú reč držal ku mladoženíkovi. — V mestskom výbore uzavreli, že na vybudovanie univerzity v Košiciach obetujú 1 milión korún a potrebný fondus. — Cez posledné tri dni fašiangové, ako zadosťučinenie za hrozné výstupky, aké páchajú ľudia v tomto čase, 40-hodinová poklona prevelebnej Sviatosti Oltárnej usporiadaná bola v kostole sv. Dominika, z ktorej príležitosti v prvý deň kázeň držal Kristian Vass prof. a duchovný praemonštratských kňazov. — V spolku sv. Imricha tunajších juristov, Barnabas Toszt, biskupský notár pre iné veľké zamestnanie zadakoval z predsedníctva, ktoré na prosbu údov a osvieteného pána biskupa prijal dr. Ludvik Kovács, professor a duchovný praemonštratských kňazov. — Ján Gillinger, prof. tunajšej hlavnej reálky 27. febr. peknú prednášku držal o náboženskom socializme. — Jozef Váczy, tunajší hlavný mestský kapitán dostal vyznačenie radu Franca Jozefa. — Dlhé fašiangy sa konečne minuly a katolícke obecenstvo húfne súčasťnilo sa na obradoch popelca. Cez celý čas sv. pôstu vo všetkých kostoloch mesta v rozličných dňoch vydržiavané budú pôstne kázne. — Dr. Elemér Varju, správca tunajšieho muzea 1. marca v katolíckom autonómnom kruhu peknú prednášku držal o tom, ako treba vyučovať mládež v gymnáziách. — Najnovšie opustil tlač pekne zostavený menoslov praemonštratských kňazov a opísané sú v ňom: vrchnosť, praelatúra, gymnázia, fary, konvent, domoveň, vnútorný život a celá sústava tohoto blahonosne účinkujúceho radu.

Chýry zo Spiša. V levočskom r. k. farskom kostole nachádza sa jeden stenný koberec, ktorý pochádza z XV. stoletia. Ten flandrický koberec je vysokej umeleckej ceny, kostolu daroval ho jeden rakúsky generál. V koberci je jeden obraz vyšíty, ktorý vyobrazuje

polovku na sokolov a ktorý je opravdovým umeleckým dielom. Farský úrad ten koberec s dovolením ministerkým a biskupským košickému muzeumu predal za desať tisíc korún. Za ten obnos obnoviť sa má farský kostol. — Ministerstvo orby s počiatkom leta v našej stolici rozdeliť dá za pol cenu asi 1000 yorkshirských prasiec. Na tieto prasce naši gazdovia už doteraz hlásili sa v tak veľkom počte, že ďalšie prihlasy podľa sdelenia liptovsko sv. mikuláškého dozorstva nemožno viac do povahy brať. — Naše stoličné úradné noviny: «Szepes Vármegye Hivatalos Lapja» od 26. jan. má už aj gazdovskú prílohu menom: «Gazdasági Értesítő». Naš ľud by ale z týchto novín len tak mal osoh, keď by aj v slovenskej reči vychádzaly, lebo v jemu nesrozumiteľnej reči nemožno ľud poučovať. — Mesto Kézmarok k vystaveniu štátnej ľudovej školy dá fundus ako aj 160 tisíc korún a zdvihne na to požičku. — V Kézmarku je 591 domov a 14 verejných budovísk. — V Kézmarku v osobe opilého Jána Principala a jeho tiež do pálenky zamilovanej ženy, chytili dvoch veľmi nebezpečných ľudí ktorí tam minulého roku viac razy podpalovali. Teraz už sedia v Levočskom väzení. — Kézmarska sporiteľňa s koncom minulého roku mala 3,177.460 korún vkladov. Lanského roku mala 71.639 korún čistého osohu. Účastinného kapitálu má 400.000 korún, riadneho fondu 140.000 korún, osobitného rezervného fondu 53.000 a úradného penzijného fondu 32.000 korún. — Minister obchodu našej stolici na vybudovanie cesty z Illašovec do Kurimjad dal 15.000 korún štátnej podpory. — Naš hlavný župan Artur Wieland preložil nasludujúcich slúžnych: Ladislava Farkasa z Podhradia do Levoče, dr. Geyzu Medgyesiho zo Starej Lubovne do Podhradia. — V Novej Vsi majú stavať vyšivaciu fabriku. — Do Starej Vsi za podsudcu okresného sudu vymenovaný je Artur Lehoczky notár ružomerského okresného súdu. — V Novej Vsi pre šarlach za desať dní všetky školy boli zavreté. — Novovesská sporiteľňa 16. spišských mest mala v lani 54.867 korún čistého dôchodku, účastinári dostali po 15 percentov. — Novovesský katolícky kruh spočíta teraz 203 údov; lanského roku mal príjmov 3433 korún a výdavkov 2303 korún. — V Toporecu dňa 9. feb. 74-ročný bohatý Ján Kobialko evanjelický gymnazialny professor a školdozorca na odpočinku v jeho izbe obesil sa na dverách. Ostalo po ňom 110 tisíc korún. Tak smutne končí život svoj lakomec, lebo potechu hľadá nie v Bohu, lež v peniazoch, tieto ale neni sú vstave potešiť a uspokojiť človeka. — Podhradského

Herbabny podfosforokyslý

Vápenno-železný-sirup

od 41 rokov lekárnami preskúmaný a odporúčaný sirup na prsia. Roztápa slajm, utišuje kašeľ a podporuje chuť k jedeniu. Dvíha trávenie a chôvu a pôsobí nadovšetko k tvorbeniu krvi a kostí zvlášte pri slabých deťoch.

Cena jednej fľašky 2 K 50 h., pošťou o 40 h. viacej za zaobalenie.

Výlučný dorábateľ a hlavný zásielca dr. HELLMANNA lekáreň „Zur Barmherzigkeit“

Hlavný sklad pre Uhorsko lekáreň Josef Török Budapest.

Pôvodný len s touto ochrannou známkou

Výstraha pred padelením

Zákonom chránený Porjodal

Jod-Sarsaparilla-Praeparát, čistí krv, podporuje zmenu látky tíši boľasti a krče, lieči zapáleniny. Všade kde potrebovať trd Jod-Sarsaparilla-Praeparáty účinkuje so zelostným uspechom. Cena 1 fľaško K 2-20, pošťou o 40 h. viacej pre zaobalenie.

Wien, VII/L.

Kaiserstrasse 73-75.

Sklad vo všetkých väčších lekárnach.

(Herbabnyho nástupca.)

advokáta Martina Mahrera levočský kráľ. súd pre faľošné svedčenie a pre falšovanie dokumentov odsúdil na jeden rok do väzenia, na 2000 korún peňažnej pokuty a na ztratu úradu cez päť rokov.

Zriedkave veľké veselie. V obci Bácsmadaras dňa 13. februára sľúbil večnú vernosť mladý gazda Jozef Schneider najpeknejšej dievke obce Madaras Marii Müller. Veselie začalo ša v pondelok popoludní a skončilo sa vo štvrtok v noci. Na tom veselíu stovilo sa: jeden vól, dva býčky, 8 teliat, 6 baranov, 650 husí, 425 moriek, 1200 kurčiat, 60 holubov, 3400 chlebov, 400 paklíkov piskôt, 100 kilov rižkaše, 60 hektolitrov vína a 100 bočiek piva. K rozveseleniu hostov hralo 5 bandí. Kedy už príde ten ľud k rozumu.

O londýne. Hlavné mesto Anglicka Londýn má teraz 4,536.272 obyvteľov a s predmestami viac ako poldesim miliona. Cudzincov býva tam 180 tisíc, z ktorých je 40 tisíc Rusov. Mesto má 610 tisíc domov a 28 tisíc fabrík. Divadiel je tam 60 a asi takisto toľko orfeumov. Za jednu hodinu narodí sa tam 16 detí a zomre 9 ľudí.

Za katolícku tlač. V rábskom biskupstve v tlačovú nedeľu na podporu katolíckej tlače soshieralo sa 2467 korún 54 halierov.

Vysoký vek. V meste Kezdivásárhely (stol. Háromszék) v 101. roku svojho veku zomrela istá Francová Katona. Mala 12 detí. Roku 1848. brala účasť v boji za slobodu a bola aj ranená.

Do Ameriky. Zo Spiša nám píšu: Dp. Michal Bajor administrátor Hollólmnický a bývalý kandidát národnariarov ružomerského okresu utiahol sa do Ameriky ku Rovnianekovcom. Za nim bude sa akiste poberať Florko Tomanek z Prešporka od tých takzvaných — za tú našu!

U lékarnika V. Eugena Feller dorábané pôvodné lieky potrebujú skoro v každom dome po celom svete. Objednanie týchto pôvodných liekov v obrovských rozmerosh. zmožňuje tak lacné ceny, že na príklad 1 tucet pôvodného balzamu stojí 2 koruny. Za 5 korún dostať 2 tucety franko, keď objednanie pošle sa punktovne na adresu lékarnika V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Zahreb. stol.)

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

HOSPODÁRSTVO.

Povetrie, voda.

Naša zem, na ktorej žijeme my ľudia, žijú zvery a rastliny, sú guľatá, všade zôkol-vôkel obtočená je asi 10 mil hrubou vrstvou povetria. Bez povetria človek, zvierat, ale ani žiadna rastlina žiť nemôže. Lenže povetrie je pre všetko toto len vtedy užitočné, keď je čisté a nie sú primiešané k nemu také látky, ktoré sú ľuďom, zverom a rastlinám škodlivé.

Nech len vníde volakto do takej izby, v ktorej sa veľa ľudí za dlhší čas zdržovalo, nech vkročí do takej maštale, v ktorej stojí mnoho statku a ktorá je nečistá vtedy bude vedieť urobiť rozdiel medzi čistým a nečistým povetrim.

Čisté povetrie je občerstvujúce, dobre je v ňom byť, takéto povetrie, keď sa dýchaním dostane do pľúc človeka, zvierata, čistí krv; naproti tomu človek a zvery v nečistom povetrí len chradnú. Rastliny čistia povetrie, preto je ono ku príkladu v hore, na lúke, v poli vždy občerstvujúcejšie a tak aj zdravšie.

Povetrie vniká aj do hustých dierečok zeme a tam zmení isté látky, ktoré sa takto stanú obživujúcim pokrmom rastlín. Toto takto môžeme povedať: zem skrze vniknutie povetria do nej, stane sa úrodnou.

Keď povetrie vnikne do zeme a dostane sa ku zrnu, ktoré sa v nej nachodí, tieto zrná, ak majú dostatočnej vlahy, začnú klíčiť. Také zrno, ktoré je hlboko, ktoré prikrýva veľa zeme a takto sa povetrie nemôže dostať k nemu, nebude klíčiť a vyjde na zkažu. Ale nielen zrno, lež aj korenky rastlín potrebujú povetrie, a jestli sa ono nemôže dostať do zeme, povedzme ku príkladu pre tvrdú kôru, ktorá sa na zemi utvorila, tak tie rastliny, ktorých korenky dostaly sa pod tvrdú kôru, zakrpatejú.

Jestli je povetrie tiché, tak ono ešte aj von v slobodnom, zvláste nad jazerami, močariskami, ba aj dnu v obciach tratí na svojej čistote. ale ju zpät dostane, keď valiac sa z jedného kraja do druhého, začne sa pohybovať, čo my tak voláme, že keď duje vetor. Vektor, jestli je veľmi prudký, gazdovi môže norobiť aj

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetek «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požíčiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nakupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadost prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnyimi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý posťará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požíčku v výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szam) na žiadost ochotne odosiela. — Výhody spolučinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa dopredu. — Zvláštne výhody ústavom povolené požíčky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadnc. 2. Požíčky povolujú sa počnúc už od 300 orun. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nemie potrebná, potrebuje sa len lacné uhadnovernenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

škodu, ale vo všeobecnosti je užitočný, lebo čistí povetrie, v lete nosí pel z kvietka na kvietok, čím zúrodňuje rastliny, ale súčasne dáva aj silu, ženúce mlyny, kolesá studní, plachtové lode atď.

Povedal som, že zrno klíči, jak sa dostane k nemu povetrie a jestli má dostatočnej vlhky. Druhou podmienkou životnou rastlín, zvierat ba aj človeka je teda vlhkosť, ktorá pochádza z vody. Voda, a síce slaná voda tvorí jazerá, morá, ktorými sú zaplavené dve tretiny našej zemegule. Z mora vystupujúca para povznáša sa do povetria, v tejto pare už není soli, pretvorí sa na oblaky, z ktorých padá dážď alebo sňah, takto vlašiac našu zem. Keď tá dážďová voda a voda pochodiaca zo stopeného sňahu posteká, budú z nej potoky, rieky, jazerá, alebo vsiakne sa do zeme a čo prameň, studňa zjaví sa na jej povrchu; tieto vody, ponevác niet v nich soli, voláme sladkými vodami. Vody z prameňov môžu byť aj štavice.

Bez vody, tak ako aj bez povetria, tiež není života; človek, zviera, aby ostali zdraví, potrebujú čistú vodu, ona rozpúšťa zázivnú látku tak v zemi, ako aj v pokrmoch, ktoré len v rozpustenom stave môžu slúžiť k osuhu človeku, zvieraťu a rastlinám. Nečistá voda človeku a zvieraťu není na osoh; nie tak rastlinám, ktoré v nečistej vode často môžu najst také látky, ktoré sú ku ich vývinu potrebné. Jestli sa teda v niektorej vode takéto látky nachodia, tú vodu je dobre upotrebiť na polievanie lúk a pastvísk.

DOPISY.

Liptovská sv. Alžbeta.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor.

Račte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresfane».

V 7, čísle b. r. «Slovenských Ludových Novín» uverejnený bol dopis «Obete zimy». Jeho pôvodca ct. p. Alfa napadol v ňom alžbetského p. farára F. Urvayho. Zamrznutie totiž klačianskeho p. učiteľa F. Fehérpataky jemu prišiel za golier. Ja som «Slov. Lud. Nov.» zaslal odpoveď na tento dopis. Ponevác ho ale oni ani v 8. čísle uverejniť nechceli, ráčte mu Vy dopriať miesta v «Kresfane».

Ctibodný pane Alfa! Poznám vás! A dosavaď považoval som vás za múdreho a vzdelaného človeka. Vo vašom článku «Obefa zimy» ale tieto dve vlastnosti darmo hľadám. Ja myslím, že múdry človek, prv než by niečo na papier hodil, najmä keď sa jeho článok s osobami má zaoberať, dá sa dôkladne informovať,

aby hlúposti nenapísal. Vy ale, jako vidím, nedal ste sa dostatočne informovať. Veď učiteľ náš nie z menín, lež z dúbavského pohrabu idúc, zamrzol. I to tajím, že by opilstvo bolo bývalo bezprostrednou príčinou jeho zamrznutia. On, jako z vyšetrovania vysvitlo, neprestúpil miernosť v takom stupni, že by nebol môhol domov doísť. Lež pravdepodobne obnovily sa jeho srdcové krče. A tie ho zbily z nôh. A že do potoka spadol, to je tiež nie dôkazom opilstva. Veď práve predvčerom sme pochovali jedného starca, ktorý batoh dreva nesúc na chrbte, poklznul sa skoro na tom samom mieste a padol do vody. A ponevác nebolo nablízku nikoho, kto by mu bol pomohol, jarok ho zalial a on zamrzol. A zodpovednosť za takúto smrť Vy na pána farára uvalujete? A urážate bez príčiny toho. ktorého by ste zastal mal? Je to vzdelanosť? To je tá kresťanská láska, ktorej ste práporonosičom? Ale pravda, Vám je to dovoloné. Veď ste vy ten ideálny človek, ktorý stále po ceste dokonalosti kráča a ktorý jediný môže povedať o sebe, kto že ma obviní z hriechu. Či nemám pravdu? Keď ale mám, to vám radím, dajte pokoj iným. Nezametajte na cudzom, lež na svojom dvore. A nehaste to, čo vás nepáli.

A čo sa týka tých ubohých sirot a ich matky, vdovy, oni sú síce polutovania hodné, veď v Bohu zosnulom utratily svojho starostlivého otca, ktorý ich nestačil na nohy postaviť. Ale zato dá Boh, že po zobraní nepojdu, Ani ich nevyložia na ulicu. Nebohý otec vystavil im priestranný domček a nechal im 24 jochov pola. Skromne môžu z toho vyžiť, Nasledovne ani na obec, ani na spoločnosť nepripadla žiadna nová farcha. A milodary, ktoré láska udelí, myslím, nemajú sa za farchn považovať.

Na budúce teda viac múdrosti a vzdelanosti Vám praje Váš úprimný priateľ

Omega.

(Lándok Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskave uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

V Landoku gazdovia svojmu kat. učiteľovi zdvihli plat o 300 korún. Tak by sa mali katolíci všade starať o svoju katolícku školu a o lepšiu, bezstarostnú výživu svojich učiteľov. Sláva Landočanom!!! Nech ich katolícke presvedčenie vždy tak pevné bude ako tie vysoké Tatry, pod ktorými bývajú!

S kresťansko-ludovým pozdravom

Bojovník za katolícku výučbu.

Spišská Bela.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Prosím o láskave uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresfane».

V tom starom spišskom mestečku, kde pred ne-

koľko rokmi bola len hrstka hatolikov, ich počet teraz — chvála Bohu — z roka na rok rastne, je ich už viac ako evanjelikov a židov dovedna; počet katolikov obnáša teraz v Belej 1550 duší. S počtom katolikov rastne i horlenie za ozdobu chrámu božieho. Kostol je pekne vymalovaný, lanského roku maloval ho Hamula akademický maliar z Chraští. Obloky sú nové a to malované, na daktorých sú aj obrazy svätých. A čo som mal na prvom mieste spomenúť, kostol ozdobuje už aj krásny nový gotický oltár, ktorý shotovil novovesský sochár Ripčik. Teraz prídu ešte i nové bočné oltáre a kazateľnica. A keď sa najdú obetivavé duše, postaví sa i nový organ. Po skončení vnútorného obnovenia kostola, miestni duchovní i duševný život veriacich zamýšľajú obnoviť skrze sv. missie.

14. februára to jest v deň sv. Valenta bol tam veľký odpust. Napriek veľkej zimy a veľkého snaahu i toho roku shromaždilo sa moc pobožných veriacich. Ku sv. sviatosťam pristúpilo 600 ľudí. Túto veľkú námahavú prácu konalo 8 kňazov. Sloveskú kázeň mal Ján Viecha farár z Majersk a nemeckú Franc Klein farár richvaldský.

S kresťanským pozdravom

Horlitel za česť a slávu božiu.

Zdjár (Zdár Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

V tejto obci, ležiacej za samými Vysokými Tatrami má spolok sv. Vojtecha 50 údov. Posol b. Srdeca Ježišového chodí ta v 108 výtiskoch. V tých dvoch veciach sú veru Ždjarania najväčšej pochvaly hodní; nasledovať by ich mali v tom všetky slovenské obce spišské. Krestan má tam 8 predplatiteľov, to je zas primálo. Ufame ale, že aj v tejto veci čím skorej napredovať budú. Katolícky gazda má popri katolíckych náboženských spisoch čítať i katolícke politické noviny, aby vedel, ako sa má držať v politickom ohlade.

Jestli mi bude možno, neskorej i o iných pomeroch tejto obce zas dačo napíšem.

S Bohom

Horlitel za katolícku tlač.

Slovenská Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráče uverejniť týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Krestan»-e.

O tejto farnosti čul som nedávno také veci, ktoré k povzbudeniu iných za mravnú povinnosť si považujú

na vedomie dať širšiemu obecnstvu. Tam na veľmi úrodnu zem padly slova terajšieho námestníka Kristového, pápeža Piusa X. ohľadom podporovania katolíckej tlače. Katolícka Ľudová Jednota má tam 105 údov, Spolok sv. Vojtecha 42, magyarský spolok sv. Štefana 4 a nemecký spolok sv. Jozefa 5. Krestan má 16 predplatiteľov, Alkotmány (maďarský kat. denník) 4, Posol b. Srdeca J. 25 a Sv. Rodina 28.

Aj tú radostnú novinu som počul, že velební otcovia lazaristi z Piliščaby s koncom marca sv. missie majú vydržiavať v Slov. Vsi. Začnú sa 25. marca a trvať majú za osem dní.

Daj Bože miestnemu duchovnému vytrvanlivosti, sily a hojnej milosti, aby mnohé roky mohol zdarne pracovať na mravnom a hmotnom pozdvižení svojho ľudu.

Úprimný priateľ ľudu.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom mi-
lom «Krestane».

Dľa tohoročného úradného popisu je počet obyvateľov našich magurských obci nasledujúci. Prvé číslo označuje počet obyvateľov pred 10 rokami a druhé nám povie, koľko obyvateľov je teraz.

Krompachy 719—690, Duršti 231—129, Fridmann 1207—1215, Nová Bela 788—666, Giebel 176—165, Hági 235—192, Hanušovce 582—467, Mafašovce 912—776, Relov 414—372, Jazersko 255—220, Lešnica 522—436, Haligovce 559—583, Richvald 675—577, Veľký Lipník 893—838, Folvark 504—463, Nižné Lapše 657—617, Vyšné Lapše 801—726, Lapsanka 402—317, Nedece 1135—1017, Malá Frankova 483—393, Osturňa 1845—1354, Kacvin 833—754, Sublehnice (Nižné Šváby) 205—195, Hafka 133—116, Lehnica 485—566, Ómajor (Vyšné Šváby) 82—95, Staráves 1220—1231, Kahlenberg 133—141, Čarnagura 721—694, Repisko 569—526, Jurgov 793—738, Tripš 573—563.

Okrem šesť obci všade ubudnul počet obyvateľov. Jediná príčina tohoto je ustavičné veľké vystahovanie sa do Ameriky.

S kresťanským pozdravom

Verný Magurčan.

Proti kašlu, boleniu pľúc, zachrypnuťiu, zašlajmovaníu, poteníu sa v noci, hrčaniu v prsiach, záduchu a proti iným podobného druhu chorobám s najlepším výsledkom upotrebuje sa Fellerov zagoriarsky sirup proti kašlu. Cena 2 flášiek franko 5 korún. U lekarníka V. Eugena Felleru, Stubica, Kostolná ulica 18. číslo (Záhreb. stol.)

Dobré chutnanie!

Zdravý žalúdok si zachováme, netrápia nás tlače, bolenie žalúdka odkedy potrebujeme Feller rebarbara Elsa-pilulky k prehnaniu. Všetci to hovoria, čo ich raz upotrebili. Oprobujte to aj vy, bo tieto pilulky riadia stolicu a napomáhajú trávenie. 6 škatuliek franko 4 koruny. Lekárnik Feller Štubica, Kostolná-ulica číslo 18. (Záhrebská stol.)

Rozmary a Žarty.

Velkodušný. Služobník: Pán veľkomožný, mal som divný sen. Snilo sa mi, že mi pán veľkomožný desať korún dal na pivo.

Pán: Dobre, môžeš si ich zadržať.

*

Na vidieku. — Viete čo, pánovia, vyvolme si za náčelnika nášho ohňohasičského spolku nášho milého apotekára,

— Ja protestujem!

— A prečo?

— Lebo keď nám po apotekarsky začne vodu merať do sikavky, to celé mesto dymom pojde.

*

Dobre odvetil. Nový kvartielnik: Veď mi do tej izby kvapká; Či to vždy tak býva?

Pán domu: Nie, len keď dážd padá.

Spisy redakciou odporúčané.

Utešená knižička 60 strán obsahujúca, ktorej nápis zneje: «Deň prvého prijímania a návod ku dobrej spovedi», vyšla z pera dra Jozefa Janda (Nyitrapereszlény). Cena 10 hal. Nadovšetko teraz pred Velkou Nocou, keď sa deti pripravujú ku sviatostiam pokania a oltárnej, odporúčame ju katechetom, učiteľom rodičom. Po dokonáhom návode ku dobrej spovedi podáva pôvodca 20 utešených dejín a či udalostí, v ktorých jakoby prstom bolo ukazané požehnanie dobrého prijímania a kliatba svätokrádežného prijímania. Žiadne školské dieťa by nemalo byť bez tejto neoceniteľnej knižičky, ktorá je povolaná prekaziť nejednu svätokrádežnú spoveď a nehodné prijímanie. Úplnou dôraznosťou a horúcou láskou ku dieťkam prosíme o rozšírenie tejto znamenitej knižičky. *Jozef Koník*, podučiteľ.

«Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi» rečennú modliacu knižku ešte vždy dostať za 2 korunu u dra Jozefa Janda v Nyitrapereszlény. Zvlášte v marci by sa mal z nej modliť každý horlivý ctiteľ Pestúná Ježišovho.

Odkazy redakcie.

G. A. P. Na dopisničke odoslané príde budúce v dopisoch.

F. K. K. Otázočné, krom uverejneného sme ne-našli. Listovne viacej.

B. H. T. Kto sa topí, aj britvy sa lapá.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 3. marca.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová kor. 22.80—23.75
» stolnobelohradská, nová... « 22.65—23.55
» peštianska, nová « 22.75—23.65
« banátska, nová... .. « 22.65—23.60
Raž prvotriedna « 15.95—16.05
« druhotriedna « 15.85—16.05
Jačmeň nový, prvotriedny « 16.50—17.00
Ovos prvotriedny « 17.50—18.00
« druhotriedny « 17.10—17.40
Kukurica « 11.60—12.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.50	18.00	17.50	17.00	16.50	15.80	15.10
č.		7	7½	8			
K.		14.30	12.30	8.00			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné kor. 9.50—9.15
« hrubé... .. « 9.10—9.40
Fazula veľká biela « 20.00—21.00
Fazula strakavá « 23.00—24.00
Šošovica čistá « 25.00—36.00
Zemiaky (hornouhorské) biele « 5.00—5.20
« « ružové « 5.40—5.60
« « žlté « 6.80—7.00
Proso « ————
Datelinové sáme , červená datelina kor. 166.00—172.00
« « lucerna « 146.00—190.00
Mak kor. 66.00—70.00
Hrach nelúpaný, čistý « 27.00—28.00
« lúpaný « 46.00—55.00
Rasca (kmín) « 68.00—
Konopné sáme « 22.00—23.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska ... kor. 162.00—163.00
« « vidiecka « ————
Slanina mestská 4-kusová « 146.00—147.00
« « 3-kusová « 150.00—151.00

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posiela 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Ludovú púť do svätej zeme

s dovolením prevelebných vrchností cirkevných a predstavenstva rádu sriaďuje P. **Ferdinand Kaizer**, duchovný rádu sv. Frantiska a komisár svätej zeme. Očhod z Budapešte 1. augusta 1911. — Návrat 23. augusta. **Ceny**: pre 600 pútnikov: Do Jeruzalema I. trieda 425 korún. Aj do Nazareta I. trieda 505 korún. II. trieda 365 korún. Aj do Nazareta 445 korún. III. trieda 225 korún. Aj do Nazareta 305 korún. Jestli by do 1. mája prihlásilo sa menej pútnikov ako 500, ceny sa zvýšia a vtedy koštuje: I. trieda 700 korún, II. trieda 550 korún, III. trieda 350 korún. **V týchto cenách obsahuje sa**: 1. Železničná a lodná karta z Budapešte do Jeruzalema a zpátky. 2. Z Triestu do Jaffy zaopatrenie na lodi bez liehových nápojov. 3. V svätej zemi úplné zaopatrenie s vinom. 4. Výdavky za voz pri výlete do Betlehema. 5. Výdavky za voz pri výlete do sv. Jána. 6. Výdavky v Jaffe pri opustení lode a návrate na loď. 7. Z Jaffy po Triest úplne zaopatrenie bez liehových nápojov. 8. Výdavky za prehladnutie cestovných passov. 9. Poplatok (20 korún) za navštívenie svätých miestností nachodiacich sa v rukách turkov jeruzalemských. Povinnosť k úplnému zaopatreniu trvá od Triestu po Triest. **Smer cesty**: Budapešť—Triest—Jaffa. (Tu zostúpia z lode tí, ktorí nesúčasťnia sa na púť do Nazareta a pod vedením duchovného z rádu sv. Frantiska idú do Jeruzalema, kde prehladnú sv. miesta, kým ostatní pútnici vrátia sa z Nazareta) Caifa—Hora Karmelská—Nazaret (tu pobavenie sa cez tri dni, rátajúc cestovanie ta a návrat; v tomto čase kto chce na vlastné trovy môže ísť na Horu Tábor na koni alebo na somárovi) Caifa—Jaffa—Jeruzalem—Betlehem—Sv. Ján (v tomto čase kto chce na svoje trovy môže ísť do Jericha, k Jordánu a k mŕtvému moru) Jaffa—Triest—Budapešť. **Prihlasy**: Prihlásiť sa možno do 1. mája jedine u P. Ferdinanda Kaizer (Budapešť, II. okres, Margit-körut 23. číslo), z ktorej príležitosti popredku treba poslať 50 korún.

Od desaťročia
upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vnútra, lež zvonku proti lámke a pakostnici
KRIEGNER-a

REPARATOR

Prevyšuje všetky iné lieky proti klaniu, lúpaniu, boleniu drieka a kostí atď. Cena malej flašky 1 K, veľkej flašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Pošou každodenne rozposiela Koruna-ekáreň Budapešť, Kalvin-ter

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; diele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý. 80 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkm perin 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrázkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou doberkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obširny cennik zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30,

36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s postovou doberkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Do svojho Sanatoria
na očné nemoce
v Illave, Trenčianska st.

prijmem chorých na oči obojeho pohlavia. Moderné liečenie, dobré celé zaopatrenie, pečlivá opatera pod mojím dozorstvom za mierny plat.

Dr. Simon Pollacsek
hlavny lekár.

Oznamy prijíma
administracia

„Krestan“

☒☒ Budapešť, ☒☒

Szentkirályi-u. 28.

BOROLIN slanovinový lieh

Nedostížiteľný domáci

liek k vylicieňu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako su reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška 2.— kor.
Veľká flaška 2.50 »
Flaška na prábu 1.20 »

Dorábaju Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapešť, II., Margit-rakpart 47. K.
Všade k dostaniu.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapešť, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelj Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje k umlatbe

s dvojím vystrojením ku čistieniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchjší a najdokonalejší mlatobny stroj prífemoosti !!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytými.

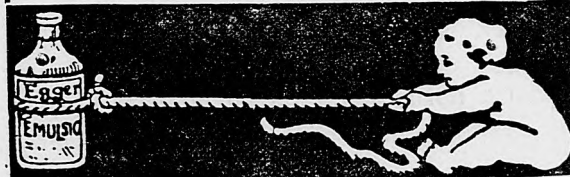
Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Slabé diet'a tístne
Slabé diet'a svalnatie
Slabé diet'a kostnatie
Slabé diet'a pevnie

jestli pečlivá matka, nemocou zoslabenému dieťaťu uživať dá norveškým rybácm olejom miešanú a ochrannou známku opatrenú

pravú „Egger“ - Emulsiu

ktorá soslňuje kosti a prispieva ku tvoreniu svalov. Tento rybácm olej následkom nedostatocného vývinu zkrpatelé deti ako aj zoslábnutí, málokrvní, dospelí ochotne uživať, bo chuť a vóna tohoto lieku neupominajú na rybácm olej.

K dostaniu v každej lekárni.

Cena pôvodnej flašky 2 kor.

Tri flašky za šest korún, pri poprednom doručení peňazi posielá franko.

Nádor lekárne, Budapešť, VI., Váci-körut 17.